

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อมุ่งศึกษาหลักสูตรแฝงที่เกิดจากปรากฏการณ์ในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยมีรายการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการพัฒนาและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในกระบวนการศึกษาปรากฏการณ์ ความคาดหวังของครู และการรับรู้ของนักเรียน จากปรากฏการณ์ที่พบในบริบทการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

1.1 ครูที่สอนในระดับอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรอาชีวศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง รวมทั้งสิ้น 4 คน การคัดเลือกใช้วิทยาลัยเป็นหน่วยในการคัดเลือก จากนั้นจึงคัดเลือกครูในวิทยาลัยที่ถูกคัดเลือกให้ได้สัดส่วนจำนวนกระจายตามระดับชั้นเรียนตามที่ต้องการ โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยต้องเป็นผู้ที่หนักในคุณค่าของการวิจัยครั้งนี้และยินดี ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในบริบทการจัดการเรียนการสอนและความคาดหวังจากปรากฏการณ์ที่พบโดยวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ การสัมมนา และการสังเกตการสอน

1.2 นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่เรียนกับครูตามข้อ 1.1 จำนวน 3 คน ต่อครู 1 คน โดยใช้เกณฑ์ เก่ง 1 คน ปาน

กลาง 1 คน และอ่อน 1 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน การคัดเลือกโดยให้ครูที่สอนช่วยคัดเลือก โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าสามารถให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสัมภาษณ์การรับรู้จากปรากฏการณ์ในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในกระบวนการศึกษาชั้นต้นปรากฏการณ์ การจัดอันดับความคาดหวังของครู การรับรู้ของนักเรียน และ หลักสูตรแฝงที่เกิดจากปรากฏการณ์ในบริบทการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ครูที่สอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 40 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกวิทยาลัยเป็นหน่วย เพื่อการคัดเลือกด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เมื่อได้วิทยาลัยแล้วจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างครูในวิทยาลัยแบบเฉพาะเจาะจงเช่นเดียวกัน โดยให้กระจายตาม เพศ ประสบการณ์สอน วุฒิ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง/วิทยฐานะ และระดับชั้นที่สอน ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญ โดยการตอบแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ความคาดหวังจากปรากฏการณ์ในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนอย่างครบถ้วน รายละเอียดดังตารางที่ 1

2.2 นักเรียนที่เรียนกับครูระดับอาชีวศึกษา ตามข้อ 2.1 จำนวน 80 คน โดยมีวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียน โดยเลือกครู 16 คนจากทั้งหมด 40 คน ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกระบวนการศึกษาชั้นต้นปรากฏการณ์และการจัดอันดับความคาดหวังของครู โดยให้ได้ครูที่กระจายครอบคลุมทุกแผนกซึ่งแบ่งเป็น 16 แผนก ได้แก่ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างกลโรงงาน ศิลปกรรม พาณิชยกรรม สามัญสัมพันธ์ ช่างกลเกษตร สัตวศาสตร์ บริหารธุรกิจ พืชศาสตร์ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ช่างโลหะการ การบัญชี ช่างซ่อมบำรุง ช่างเชื่อม อิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นคัดเลือกนักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนจำนวน 5 คนต่อครู 1 คน ตามหลักเกณฑ์ผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน ในสัดส่วน 1 : 3 : 1 ร่วมกับหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกให้การกระจายตามเพศ และต้องเป็นนักเรียนที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญโดยการตอบแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์การรับรู้จากปรากฏการณ์ในบริบทการจัดการเรียนการสอนอย่างครบถ้วน รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา
ปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงในบริบทการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับ
อาชีวศึกษา

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (f)	ร้อยละ (%)
เพศ	ชาย	22	55
	หญิง	18	45
ประสบการณ์สอน	0-4 ปี	6	15
	5-10 ปี	4	10
	11-15 ปี	6	15
	16-20 ปี	4	10
	21-24 ปี	7	17.5
	25-30 ปี	2	5
	31-35 ปี	2	5
	มากกว่า 35 ปี	9	22.5
วุฒิการศึกษาสูงสุด	ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
	ปริญญาตรี	20	50
	ปริญญาโท	18	45
	ปริญญาเอก	2	5
ตำแหน่ง/วิทยฐานะ	ครูพนักงานราชการ	11	27.5
	ครูพิเศษสอน	3	7.5
	ครูอัตราจ้าง	3	7.5
	ครูชำนาญการ	11	27.5
	ครูชำนาญการพิเศษ	9	22.5
	ครูเชี่ยวชาญ	2	5
	ครูเชี่ยวชาญพิเศษ	1	2.5
	ระดับชั้นที่สอน	ปวช.	37
ปวส.		33	47.14

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงในบริบทการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ระดับอาชีวศึกษา

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	38	47.50
	หญิง	42	52.50
ระดับชั้น	ปวช.	40	50.00
	ปวส.	40	50.00

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนก เครื่องมือการวิจัยตามกระบวนการวิจัยเป็น 2 ชนิดดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือการวิจัยในกระบวนการศึกษาปรากฏการณ์ ความคาดหวังของครู และการรับรู้ของนักเรียน จากปรากฏการณ์ที่พบในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนระดับ อาชีวศึกษา ประกอบด้วย

1.1 แบบวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบบันทึกปรากฏการณ์ ต่าง ๆ จากการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ของครูระดับอาชีวศึกษา เพื่อรวบรวมปรากฏการณ์ ในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับอาชีวศึกษา ในด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และ ด้านการวัดและประเมินผล

1.2 แบบสังเกตการสอน เป็นแบบบันทึกรวบรวมปรากฏการณ์ต่างๆจากการ สังเกตการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ที่กำหนดรายการสังเกตที่ครอบคลุมด้าน สิ่งแวดล้อม สื่อ ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ ด้านแบบแผนการปฏิบัติ และด้านภาษาสัญลักษณ์ ของครู

1.3 แบบสัมภาษณ์ครู เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ใช้สัมภาษณ์ครูระดับ อาชีวศึกษา เพื่อยืนยันและแสดงความคาดหวังจากปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ประมวลได้จากการ วิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้และการสังเกตการสอน

1.4 แบบสัมภาษณ์นักเรียน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ใช้สัมภาษณ์นักเรียน ที่เรียนกับครูตามข้อ 1.3 เพื่อยืนยันและแสดงการรับรู้จากปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ประมวลได้จากการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้และการสังเกตการสอน

2. เครื่องมือการวิจัยในกระบวนการศึกษายืนยันปรากฏการณ์ การจัดอันดับความคาดหวังของครู การรับรู้ของนักเรียน และ หลักสูตรแฝงที่เกิดจากปรากฏการณ์ในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามสำหรับครู เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ ตอนที่ 2 เป็นส่วนที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาโอกาสการเกิดของแต่ละปรากฏการณ์ที่กำหนด โดย กาเครื่องหมาย / ในช่อง ทุกครั้ง บ่อยครั้ง นานๆครั้ง และ ไม่แน่ใจ เพียงช่องเดียวรวมถึงให้จัดอันดับความคาดหวังในแต่ละปรากฏการณ์ที่กำหนดให้ปรากฏการณ์ละ 3 รายการ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนตัวเลขอันดับ 1 ถึง 3 ไว้ในช่องว่างด้านหน้าของแต่ละรายการ

2.2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ ตอนที่ 2 เป็นส่วนที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาโอกาสการเกิดของแต่ละปรากฏการณ์ที่กำหนด โดย กาเครื่องหมาย / ในช่อง ทุกครั้ง บ่อยครั้ง นานๆครั้ง และ ไม่แน่ใจ เพียงช่องเดียวรวมถึงให้จัดอันดับการรับรู้ในแต่ละปรากฏการณ์ที่กำหนดให้ปรากฏการณ์ละ 5 รายการ แยกเป็น การรับรู้ที่ตรงตามความคาดหวังของครู 3 รายการและการรับรู้ที่ไม่ตรงตามความคาดหวังของครู 2 รายการ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนตัวเลขอันดับ 1 ถึง 5 ไว้ในช่องว่างด้านหน้าของแต่ละรายการ

ขั้นตอนการพัฒนาและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนแยกตามประเภทเครื่องมือดังต่อไปนี้ โดยผ่าน ผศ.ดร.ภูษิต บุญทองถึง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผศ.ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนแยกตามประเภทเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. แบบวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้วิเคราะห์บันทึกข้อมูลการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ของครูระดับอาชีวศึกษา มีขั้นตอนการพัฒนาและหาคุณภาพแบบวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวทางการออกแบบเครื่องมือวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ระดับ
อาชีวศึกษา เพื่อกำหนดรูปแบบ โครงสร้างของแบบวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ระดับ
อาชีวศึกษา

1.2 ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านการวัดและประเมินผล เพื่อกำหนดขอบเขตของ
ปรากฏการณ์ที่เป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา
แต่ละด้าน

1.3 จัดทำร่างแบบวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ระดับอาชีวศึกษา โดยใส่
องค์ประกอบในส่วนเนื้อหาที่ต้องการวิเคราะห์ตามรูปแบบ โครงสร้างแบบวิเคราะห์แผนการ
จัดการเรียนรู้ที่กำหนด ให้อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน พิจารณาตรวจสอบเพิ่มเติมในส่วน
รายละเอียดให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.4 นำแบบวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ระดับอาชีวศึกษา ที่สร้างขึ้นให้
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงเชิงโครงสร้าง (Construction Validity)
และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนถูกต้องเหมาะสมของภาษา การใช้
ถ้อยคำและวลี เพื่อแก้ไขและปรับปรุง ซึ่งในการพัฒนาและหาคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยได้ขอ
ความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาเสนอแนะ ดังนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.นิรุต ถึงนาค คอ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร)
อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ Ph.D. (Elementary Ed.) อาจารย์
ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยงค์ เกศเทศ ปร.ด. (ไทศึกษา) อาจารย์พิเศษประจำ
หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ เอกทัศน์ DODT. (Doctor of Organization
Development and Transformation) อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะ
แนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ รต. ดร.อรัญ ชูกระเดื่อง กศ.ด. (วิจัยและประเมินผล
การศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม

1.5 ปรับปรุงแบบวิเคราะห์ที่แผนการจัดการเรียนรู้ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติมรายการการวิเคราะห์ดังนี้ สำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา/สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้ ปรับแก้เรียบร้อยแล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบสังเกตการสอน ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือแบบสังเกตการสอน โดยผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน เพื่อใช้บันทึกการสังเกตการสอนของครู มีขั้นตอนการพัฒนาและหาคุณภาพแบบสังเกตการสอน ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวทางการออกแบบเครื่องมือประเภทแบบสังเกตเพื่อกำหนดรูปแบบโครงสร้างของแบบสังเกตการสอนเพื่อใช้บันทึกรวบรวมปรากฏการณ์ต่างๆจากการสังเกตการสอน

2.2 ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาด้าน สิ่งแวดล้อม สื่อ ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ ด้านแบบแผนการปฏิบัติ และด้านภาษาสัญลักษณ์ ของครู เพื่อกำหนดขอบเขตของปรากฏการณ์ที่เป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนแต่ละด้าน

2.3 จัดทำร่างแบบสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียนระดับอาชีวศึกษา โดยได้องค์ประกอบในส่วนเนื้อหาที่ต้องการสังเกตตามรูปแบบโครงสร้างแบบสังเกตการสอนที่กำหนด พิจารณาตรวจสอบเพิ่มเติมในส่วนรายละเอียดให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสังเกตการสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงเชิงโครงสร้าง (Construction Validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนถูกต้องเหมาะสมของภาษา การใช้ถ้อยคำและวลี เพื่อแก้ไขและปรับปรุง

2.5 ปรับปรุงแบบสังเกตการสอนตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และเพิ่มเติมด้านภาษาสัญลักษณ์ของครู รวมเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสิ่งแวดล้อม สื่อ ทรัพยากร เพื่อการเรียนรู้ ด้านแบบแผนการปฏิบัติ และด้านภาษาสัญลักษณ์ ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป จัดพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. แบบสัมภาษณ์ครู ใช้สำหรับสัมภาษณ์ครูระดับอาชีวศึกษา มีขั้นตอนการพัฒนาและหาคุณภาพแบบสัมภาษณ์ครู ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวทางการออกแบบเครื่องมือประเภทแบบสัมภาษณ์จากเอกสารและงานวิจัยเพื่อกำหนดรูปแบบโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ครูระดับอาชีวศึกษา

3.2 ศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา ที่รวบรวมได้เพื่อกำหนดกรอบรายการสัมภาษณ์ความคาดหวังของครูจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเหล่านั้น

3.3 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์ครูโดยใส่องค์ประกอบในส่วนเนื้อหาที่ต้องการสัมภาษณ์ตามรูปแบบโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ที่กำหนด พิจารณาตรวจสอบเพิ่มเติมในส่วนรายละเอียดให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.4 นำแบบสัมภาษณ์ครูที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงเชิงโครงสร้าง (Construction Validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนความถูกต้องเหมาะสมของภาษา การใช้ถ้อยคำและวลี เพื่อแก้ไขและปรับปรุง

3.5 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ครูตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. แบบสัมภาษณ์นักเรียน ใช้สัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนกับครูระดับอาชีวศึกษาผู้ที่ได้รับการคัดเลือกมีขั้นตอนการพัฒนาและหาคุณภาพแบบสัมภาษณ์นักเรียน ดังนี้

4.1 ศึกษาแนวทางการออกแบบเครื่องมือประเภทแบบสัมภาษณ์จากเอกสารและงานวิจัยเพื่อกำหนดรูปแบบโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์นักเรียน

4.2 ศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา ที่รวบรวมได้เพื่อกำหนดกรอบรายการสัมภาษณ์การรับรู้ของนักเรียนที่ไม่ตรงตามความคาดหวังของครูจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเหล่านั้น

4.3 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์นักเรียนโดยใส่องค์ประกอบในส่วนเนื้อหาที่ต้องการสัมภาษณ์ตามรูปแบบโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ที่กำหนด พิจารณาตรวจสอบเพิ่มเติมในส่วนรายละเอียดให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.4 นำแบบสัมภาษณ์นักเรียนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงเชิงโครงสร้าง (construction Validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนความถูกต้องเหมาะสมของภาษา การใช้ถ้อยคำและวลี เพื่อแก้ไขและปรับปรุง

4.5 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์นักเรียนตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. แบบสอบถามสำหรับครู ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือ แบบสอบถามสำหรับครู โดยผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน เพื่อใช้ใน กระบวนการศึกษายืนยันปรากฏการณ์ การจัดอันดับความคาดหวังของครูจากปรากฏการณ์ใน ชั้นเรียนระดับอาชีวศึกษา มีขั้นตอนการพัฒนาและหาคุณภาพแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 ศึกษาแนวทางการออกแบบเครื่องมือประเภทแบบสอบถามเพื่อกำหนด รูปแบบโครงสร้างของแบบสอบถามสำหรับครูระดับอาชีวศึกษา

5.2 ประมวลผลข้อมูลปรากฏการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในบรรยากาศการจัดการเรียน การสอนระดับอาชีวศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้าน สิ่งแวดล้อม สื่อ ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ ด้านแบบแผนปฏิบัติของครู ด้านภาษาสัญลักษณ์ ความคาดหวังของครูจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อใช้กำหนดเป็นกรอบความคิดสำหรับสร้าง แบบสอบถามสำหรับครู

5.3 สร้างแบบสอบถาม โดยมีโครงสร้างตามกรอบความคิดที่กำหนดไว้ โดย แบบสอบถามมี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูล ส่วนแรกเกี่ยวกับโอกาสการเกิดปรากฏการณ์ในชั้นเรียนระดับ อาชีวศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 รายการ คือ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง นานๆครั้ง และ ไม่น่าใจ ตามลำดับ และส่วนที่สองเกี่ยวกับการจัดอันดับความคาดหวังของครูที่ กำหนดให้ 3 รายการ โดยให้ใส่เลขอันดับความคาดหวัง ตั้งแต่ อันดับ 1 ถึงอันดับ 3

5.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงเชิงโครงสร้าง (Construction Validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนความถูกต้องเหมาะสมของภาษา โดยแก้ไขและปรับปรุงการใช้ ถ้อยคำและวลีให้เหมาะสมกับผู้ตอบแบบสอบถาม

5.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วจัดพิมพ์เป็น ฉบับจริงเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. แบบสอบถามสำหรับนักเรียน ใช้ในกระบวนการศึกษายืนยันปรากฏการณ์ การจัด อันดับการรับรู้ของนักเรียนจากปรากฏการณ์ในชั้นเรียนระดับอาชีวศึกษา มีขั้นตอนการพัฒนา และหาคุณภาพแบบสอบถามสำหรับนักเรียน ดังนี้

6.1 ศึกษาแนวทางการออกแบบเครื่องมือประเภทแบบสอบถามเพื่อกำหนดรูปแบบโครงสร้างของแบบสอบถามสำหรับนักเรียน

6.2 ประมวลผลข้อมูลปรากฏการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสิ่งแวดล้อม สื่อ ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ ด้านแบบแผนปฏิบัติ ด้านภาษาสัญลักษณ์ ความคาดหวังของครูและการรับรู้ของนักเรียนที่ไม่ตรงตามความคาดหวังของครูจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อใช้กำหนดเป็นกรอบความคิดสำหรับสร้างแบบสอบถามสำหรับนักเรียน

6.3 สร้างแบบสอบถามโดยมีโครงสร้างตามกรอบความคิดที่กำหนดไว้ โดยแบบสอบถามมี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 สอบถามข้อมูล ส่วนแรกเกี่ยวกับโอกาสการเกิดปรากฏการณ์ในชั้นเรียนระดับอาชีวศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 รายการ คือ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง นานๆครั้ง และ ไม่น่าสนใจ ตามลำดับ และส่วนที่สองเกี่ยวกับการจัดอันดับการรับรู้ของนักเรียนที่กำหนดให้ 5 รายการ โดยให้ใส่เลขอันดับการรับรู้ ตั้งแต่ อันดับ 1 ถึงอันดับ 5

6.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงเชิงโครงสร้าง (Construction Validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนความถูกต้องเหมาะสมของภาษา โดยแก้ไขและปรับปรุงการใช้ถ้อยคำและวลีให้เหมาะสมผู้ตอบแบบสอบถาม

6.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดทีมผู้ช่วยวิจัยในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 5 คน ประชุมชี้แจงจนเกิดความเข้าใจกรอบแนวคิดการวิจัย กระบวนการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการและเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏการณ์ ความคาดหวังของครู และการรับรู้ของนักเรียนที่ต่างจากความคาดหวังของครูจากปรากฏการณ์ที่พบในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. คัดเลือกวิทยาลัยสำหรับเป็นหน่วยในการคัดเลือก ครูเพื่อให้ข้อมูลสำคัญ จากกลุ่มวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยไปยังที่วิทยาลัยที่ได้รับการคัดเลือกพบปะพูดคุยผู้บริหารและครูผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้รับการคัดเลือกโดยยึดหลักเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อชี้แจงให้เกิดความเข้าใจและรับทราบคุณค่าของการวิจัยครั้งนี้ และกำหนดปฏิทินนัดหมาย วัน เวลา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. ดำเนินการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ การสังเกตการสอน สัมภาษณ์ครู และสัมภาษณ์นักเรียน ตามปฏิทินที่กำหนดโดยใช้แบบวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตการสอน แบบสัมภาษณ์สำหรับครู และแบบสัมภาษณ์สำหรับนักเรียนที่พัฒนาขึ้น

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลยืนยันปรากฏการณ์ การจัดอันดับความคาดหวังของครู การรับรู้ของนักเรียน และ หลักสูตรแฝงที่เกิดจากปรากฏการณ์ในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลแยกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1.1 ดำเนินการคัดเลือกวิทยาลัย ด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กระจายตามเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

1.2 วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยไปยังที่วิทยาลัยที่ได้รับการคัดเลือกพบปะพูดคุยผู้บริหารและครูผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้รับการคัดเลือกตามคุณสมบัติที่ต้องการเพื่อชี้แจงให้เกิดความเข้าใจและรับทราบคุณค่าของการวิจัยครั้งนี้ และนัดหมาย วัน เวลา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำหรับครู ตามวันเวลาที่นัดหมายในกรณีที่ครูตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ผู้ช่วยวิจัยอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามที่ต้องการ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

2.1 คัดเลือกครูที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกระบวนการศึกษายืนยันปรากฏการณ์และการจัดอันดับความคาดหวังของครูด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2.2 นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยไปยังที่วิทยาลัยต้นสังกัดของครูผู้ได้รับการคัดเลือกพบปะพูดคุยเพื่อร่วมกันคัดเลือกนักเรียนที่จะให้ข้อมูลสำคัญนัดหมายวัน เวลา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามสำหรับนักเรียนตามวันเวลาที่นัดหมายในกรณีที่นักเรียนตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ผู้ช่วยวิจัยอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามที่ต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาหลักสูตรแฝงที่เกิดจากปรากฏการณ์ในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูและนักเรียนที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกระบวนการการศึกษาหลักสูตรแฝงที่เกิดจากปรากฏการณ์ในบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา โดยการแจกแจงจำนวนและค่านวนค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ผลการศึกษาปรากฏการณ์และความน่าจะเป็นของการเกิดปรากฏการณ์ในบริบทการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา ตามการรับรู้ของครูและนักเรียนจำแนกตามประเภทของปรากฏการณ์ โดยการแจกแจงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการเกิดปรากฏการณ์ในช่อง ทุกครั้ง บ่อยครั้ง นานๆครั้ง และไม่แน่ใจ หากความน่าจะเป็นของการเกิดปรากฏการณ์โดยรวมค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบในช่องทุกครั้งกับบ่อยครั้ง
3. วิเคราะห์ความคาดหวังของครูและการรับรู้ของนักเรียนตามความคาดหวังของครูจากปรากฏการณ์ในบริบทการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทของปรากฏการณ์ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละของครูและนักเรียนที่ตอบความคาดหวังและการรับรู้ในแต่ละอันดับ
4. วิเคราะห์หลักสูตรแฝงที่เกิดจากปรากฏการณ์ในบริบทการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทของปรากฏการณ์โดยแสดงค่าร้อยละของนักเรียนที่จัดอันดับการรับรู้ในแต่ละรายการไว้ในอันดับ 1-3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ความน่าจะเป็น และ ร้อยละ (Percentage)